

Milyen változások lesznek a nyugdíjrendszerben?

Öregségi, munkaképtelenségi és özvegyi járadékra vonatkozó rendelkezések

A jelenlegi rendelkezések szerint a termelészövetkezeti tag halála esetén csak a vele együttélő felesége, illetőleg férje kaphat özvegyi járadékot. A túlélő életjáradék nem illeti meg, jóllehet a termelészövetkezeti taggal életjáradékként együttélő nő az előírt feltételek fennállása mellett özvegyi nyugdíjat kaphat.

Az új szabályok elismerik a termelészövetkezeti taggal életjáradékként együttélő nő özvegyi járadékra jogosultságát is, ha az életjáradék a termelészövetkezeti taggal annak haláláig legalább 10 éven át megszakítás nélkül együttélt. Ennél rövidebb együttélés esetén az életjáradékot kaphat özvegyi járadékot, ha a termelészövetkezeti taggal annak haláláig legalább egy éven át együttélt és az együttélésből gyermek származott. Nem jogosult azonban özvegyi járadékra az az életjáró, aki az említett 10 évi, illetőleg 1 évi együttélési időtartam vagy annak egy része alatt özvegyi nyugdíjban (özvegyi járadékban) részesült.

A termelészövetkezeti taggal 10 éven, illetőleg 1 éven át életjáradékként együttélő nő ugyanúgy kaphat özvegyi járadékot, mint az együttélő

feleség, vagyis akkor, ha a termelészövetkezeti tag halálakor a 65. életévét betöltötte, vagy munkaképtelen, illetőleg ezt követő 1 éven belül betölti a 65. életévét, vagy munkaképtelenné válik és az öregségi járadékot meghaladó keresete, jövedelme nincs.

A jelenlegi szabályok szerint az öregségi és a munkaképtelenségi járadékos a vele együttélő házastársa után akkor kaphat házastársi pótlékot, ha házastársa az öregségi járadékra jogosító életkort (férfi a 70., nő a 65. életévét) betöltötte, vagy teljesen munkaképtelen, és nincs havi 260,— Ft-nál több keresete, jövedelme vagy nyugellátása. A házastársi pótlék összege 1972-ben havi 42,— Ft. Az öregségi és a munkaképtelenségi járadékost az életjáradék után házastársi pótlék nem illeti meg.

Az új szabályok szerint az öregségi és a munkaképtelenségi járadékos a vele együttélő házastársa után is kaphat házastársi pótlékot.

A házastársi pótlék a járadékost 1973-tól a vele együttélő házastársa (élettársa) után akkor illeti meg, ha: a házastárs (élettárs) az

öregségi járadékra jogosító életkort betöltötte, vagy munkaképtelen és; a házastárs (élettárs) nyugellátása (egyéb ellátása), keresete, jövedelme az öregségi járadék összegét — 1973-ban, tehát a havi 418,— Ft-ot — nem haladja meg; a házastárs (élettárs) a járadékos halála esetén özvegyi járadékra lenne jogosult.

A házastársi pótlékot kizáró jövedelem számításánál a termelészövetkezettől járó juttatásokból eredő jövedelmet (jövedelemrészesedést, földjáraadatot, a haszonbért és a háztáji gazdaságból eredő jövedelmet) figyelmen kívül hagyják. Nem kaphat azonban házastársi pótlékot a járadékos, ha a házastársa (élettárs) öregségi vagy munkaképtelenségi járadékban, illetőleg annak fele összegében részesül.

A házastársi pótlék összege ugyanannyi, mint az öregségi, illetőleg a rokkantsági nyugdíjast megillető házastársi pótlék, vagyis 1973-ban havi 106,— Ft. Az új rendelkezések szerint tehát az öregségi és a munkaképtelenségi járadékosok házastársi pótléka 1973-tól több, mint 60,— Ft-tal emelkedik.

(Folytatjuk.)

Téli oktatás a Szegedi Állami Gazdaságban

A Szegedi Állami Gazdaság már évek óta nagyon megalapozott, komoly hagyományokkal rendelkezik a felnőtt dolgozók szakszervezeti téli politikai oktatásában. A vállalati szakszervezeti bizottság körülbírt, minden részletkérdésre kiterjedő szervező munkával oktatási programtervezetet dolgozott ki, hogy a gazdaság öt kerületének — ezen belül az üzemegységek, szocialista brigádok, munkacsoportok — dolgozói minél nagyobb létszámmal vegyenek részt a téli politikai oktatásban.

Tömegpolitikai oktatási tervezetünk szerint 6 előadó — 11 munkahelyi tanfolyamon — közel 300 gazdasági dolgozó részére tart előadást. Oktatási módszerünk érdekessége, hogy egy-egy előadónak csak egy, az ő számára kijelölt előadás anyagát dolgozza fel — „körforgásszerűen” —, egymást követően egyúgyanazon anyagot adja elő mind a 11 munkahelyi tanfolyamon. Hogy ez az oktatási módszerünk miért lett évek során egyre eredményesebb, sikeresebb, hogy miért lettek ezek az előadások a leglátogatottabbak — előadónk alapos, lelkiismeretes felkészítettségének, az egyszerűbb emberekkel való bántás tudásának, foglalkozás kifinomultságának és főként gazdasági dolgozóink szeretetének tudható be.

Az előadások során hallott érdekesebb tételeket dolgozóink még sokáig egymás között, munkavégzés közben is megbeszélnek. Talán ennek tudható be, hogy azokon a munkahelyeken, ahol évekkel ezelőtt egy-egy szakszervezeti politikai előadás alkalmával csak 10—15 dolgozó vett részt, az elmúlt évi előadásokon 25—30 is megjelent, de volt olyan munkahely, ahol 48—55 dolgozó hallgatta végig az előadásokat. Pusztamérgesi kerületünkben a közeli baráti nyugdíjasok — akik korábbi években gazdasági dolgozók

voltak — a téli esték előadássorozatain részt vettek. A gazdaságban történt legfrissebb események, elért gazdasági eredmények felől is érdeklődtek.

Oktatási módszerünk gazdaságon belül közzégyé formálódott. Mindenkit foglalkoztat az a kérdés. Oktatási formánk eredményességéhez nagyban hozzájárult az is, hogy állandósult előadónk személye és létszáma is. Előadónk sorában — nagy szakmai felkészültséggel, és magas fokú agitációs-propaganda érzékkel — a gazdaság igazgatóján, szakvezetőjén kívül — szakszervezeti vezető funkciókat betöltő, 15—20 éves tisztségvisélőkkel rendelkezők is megtaláljuk. Vállalati szakszervezeti bizottságunk tervezet

készített a választott szakszervezeti tisztségviselők téli oktatására is. Ebben az oktatási formában — az előadói anyag tartalmát tekintve — részt vesz gazdaságunk 24 szocialista brigádjának vezetője is, valamint az ásványbányai, pusztamérgesi kerületeinkben levő, szomszédos DEFAG szakszervezeti tisztségviselői is.

Téliidőben háromnapos tanfolyam kooperációban tapasztalatcserét is biztosít mindkét gazdaság tisztségviselőinek. A kiszombori, kübekházi kerületeinkből jövő részére Szeged-Fehértől lesz az oktatási sorozathelye. Ebben az oktatási sorozatban több mint 110 fő vesz részt.

Oldal István,
a szakszervezeti bizottság szervező titkára

BERCELI A. KÁROLY

Hullámsír

122.

Még szerencse, hogy a két béres elbocsátásával az ő munkája is megszorodott, neki kellett a lovakat, s a teheneiket gondozni, s most nem is bánta, mert ez az elfoglaltság kivette a visszatérő gondolatok bolondító körforgásából. De csak ideig-óráig. A motor berregett benne, még éjjel is fölriadt álmából, s akkor hajnalig forgolódott az ágyában, s mégsem tudott dűlőre jutni. Végre mégis rászánta magát, hogy befog, behajt a városba, elmegy egy ügyvédhez, s tanácsot kér tőle. Tudta, hogy ez nem olcsó mulatság, ezek a seggenülő tolvajok alaposan megnyúzzák a rájukszorultakat, de kell lenni arra törvénynek, hogy egy asszony, aki hűséget esküdött neki, nem szökhet meg tőle, csak úgy, sundám-buhdám, meg arra is, hogy nem vihetik el a kelengyéjét rabló módra, úgy, ahogy tették. Tudta, hogy Kelemen István neves fiskális, elhatározta, hogy hozzáfordul segítségért. Azt persze már nem tudhatta, hogy éppen Kelemen akarja Gábort írodájában alkalmazni, s azt sem, hogy a botrányos esetről már fél füllel értesült is, hiszen amit a Felsővárosban elpletykálnak, az hamar eljut a Halpiaci, s onnan azt is meg sem áll még a Matyérnéj sem. A dolog tehát eléggé köztudott volt, s mikor Tandari Sándor megszöve elkerülve a Felsővárost, behajtott a Palánkba, s a kocsit a Dugonics téren hagyva,

Keressük egymást!

Fiatalok a művelődési otthonokban

A fiatalok jó része jobbra csak lázad, és várja azt a bizonyos szellemi sült-galambot. Az iskolák és néhány üzem KISZ-szervezetének vezetője erejét meghaladó próbálkozásokban fárad el. A művelődési otthonok irányítói ilyen-olyan próbálkozásokkal édesgetik magukhoz a fiatalokat. A feladatok intézetek, hatóságok vezetői tárgyalnak, vitatkoznak, határozatokhoz hoznak. Itt is, ott is felbukkan, majd eltűnik egy-egy ifjúsági klub, kezdeményezés. Ha nem keresik egymást, nem is találhatják meg.

1.

Sajnos, még mindig nagyon kevés az ifjúsági ház, az iskolai és üzemi ifjúsági klub. A meglevők sem felelnek meg a megnövekedett követelményeknek. Küllemükben sem, tartalmukban sem. Pedig az ifjúság művelődési, kulturális és szórakozási igényeinek felkeltése és kielégítése olyan jelentős társadalmi feladat, melynek nagyságát és komolyságát mi sem bizonyítja jobban, mint az ez évben megjelent jelentős állásfoglalások, határozatok, tanácskozások.

Országos jelenség, hogy objektív nehézségekre hivatkozva — melyeknek legnagyobb része valóban objektív — iskolák, üzemek és vállalatok nem képesek saját fiataljaik kulturális, művelődési és szórakozási igényeinek megfelelő fórumot teremteni. Az is igaz, hogy nagyon kevés ifjúsági ház, klub és park van az ifjúsági szervezetek kezében. Mi tehát a teendő? Van-e megoldás egyáltalán ebben a sürgető kérdésben? A válasz egyértelmű igen, s ebben az ígnyben a figyelem fókuszába a művelődési otthonok kerülnek. Azok a közművelődési intézmények, amelyek maguk is rengeteg gondnal, problémával küzdenek, de vannak. Ezekre a városi, falusi és művelődési otthonokra — melyek sok éven keresztül voltak a közművelődés színterei — vár a legnagyobb és legnehezebb feladat ebből, az egész társadalmat átfogó munkából. Ahhoz, hogy a művelődési otthonok valóban a fiatalok művelődési, kulturális és szórakozási központjai legyenek, legalapvetőbb feltétel, hogy szorosabb együttműködés épüljön ki az intézmények és a KISZ-szervezetek között. Hiszen a feladat megoldása nemcsak helyiségek, hanem lényegesebb annál — az első pillanattól jelentkező, megfon-

tolt, tervezett, tartalmi munka. Ezért kell a művelődési otthonok vezetőinek, népművelőinek és a vonzások körébe tartozó iskolák, gyárak, intézmények KISZ-szervezeteinek vezetőivel leülni, megbeszélni a teendőket, közösen kialakítani a programokat, megteremteni az ifjúsági önkormányzatot. Mert csak e kölcsönös segítőség és támogatás eredményezheti a kitűzött cél megvalósulását, azt, hogy egyre több helyen teremdjön meg a művelődési otthon és ifjúsági ház egysége. A KISZ-szervezetek csak a művelődési otthonok hathatós támogatásával tudják megoldani azokat a feladatokat, melyek az ifjúság neveléséből, művelődésének elősegítéséből ráhárulnak. És a művelődési házak is csak az ifjúsági szervezet segítségével képesek betölteni ifjúságpolitikai szerepüket, azt, hogy fiatalok között a fiatalok megtalálják a szabad idő eltöltésének hasznos és aktív formáit, hogy ki tudják elégíteni a személyes érdeklődés és alkotói vágy megnyilvánulásait, hogy fórumot teremtsenek a kisebb közösségek és az aktív társas kapcsolatok kialakulásának.

2.

Azt is látni kell, hogy hiábavaló lenne a művelődési otthonok vezetőinek és a KISZ-szervezeteknek bármilyen magas szintű munkája, kettesben nem tudnak leküzdeni minden nehézséget. Még tovább kell menni, még tágabb körben kell gondolkodni, és kapcsolatokat találni. A művelődési otthonok irányítói nyilván tisztában vannak azzal, milyen körzetben hat közhelyük erejük, honnan toborozhatnak fiatalokat, milyen rétegekre, csoportokra számíthatnak. Így jutnak el először az intézmények ifjúsági szervezeteiig, de később meg kell találniuk annak a módját is, hogy a vonzások iskoláinak, üzemének és intézményeinek vezetői is felismerjék a támogatás szükségességét. Csak az

ilyen szélesre tárt kapuk, csak ilyen, minden irányban kiterjedő aktív kapcsolatteremtés jelentheti a jó termés ígérteit.

Mert a lehetőségek még önmagukban üresen kongó dobozok. A tartalmi munka pedig a népművelői apparátusra, a KISZ-szervezetek kultúrfelelőseire, a fiatalaktivistákra tartozik.

3.

Még két példa. Nemrég kiállításra kérék fel egy szegedi festőművészt az egyik „bolygó” művelődési otthonából. Háromnapos kiállításra, „mert aki akarja, az úgyis megnézi az első nap”. A hónap többi, 27 napján a terem üres falai vajon jobban érdeklik a művelődési ház vendégeit? Egyáltalán vannak ezen a 27 napon látogatói? A környezet esztétikájáról, jellemformáló erejéről és pszichológiai hatásáról nem is beszélve.

Másik eset közelebbi, szegedi. Példája legyen Zenedé, táncos estek rendezése is szerepel a művelődési házak feladatai között. Am, ma egy „menő” zenekar válogathat, s ha válogat, a „nagyobb dohányt” választja. Jelen esetben ezt a nagyobb dohányt egy vállalat szakszervezeti bizottsága kínálta a művelődési ház megszabott összegével szemben. A nyilvánvaló haszonból a szakszervezeti bizottság gazdagodik, mert több pénz, és sötétebb helyiséget kínált. S mire fordítaná a művelődési ház a táncos est bevételeit? Irodalmi esteket szervezne belőle, kiállításokat rendezne, és előadókat kérne fel. Hogy a fiatalok ne csak passzív élvezői legyenek a felkínált szórakozási lehetőségeknek, hanem aktív közreműködői a kulturális szolgáltatásoknak.

Azért ténne, hogy sokasodjon a kultúra „új, ifjú serege”, a „kiművelt emberfők” tábor. S ez a KISZ-szervezeteknek és az egész társadalomnak a feladata. Ezért kell hát keresnünk egymást!

Tandi Lajos

Banán mimikri

Nagyon meglepődött egy szovjet matróz, amikor a leningrádi kikötőben egy Guineából érkezett hajón a banánszállítmány kirakása közben hozzányult egy banánhoz, s a „banán” kaméleon

ként utazott messzi afrikai államból Leningrádig, s útközben felvette a banán környezet színeit. A kaméleont a leningrádi állatkert kapta meg.

— Ezt nem értem, Sándor, megcsalta magát?
— Az is meglehet, Talán már ártatlan se volt, mikor elvöttem.
— Hűnye, Sándor, ezt nehéz lesz bizonyítani. De várjon csak, Tetten érte? Látott valakit körülötte? Vagy leleplezte gyanús helyzetben?

— Kérem, én sokat vagyok távol a tanyától, ezt nem tudhatom. Látni sönkit se láttam, de még a kocsmai táncban is úgy költette magát, úgy riszálta a farát, hogy rossz volt nézni.
— Lehet, hogy szeret táncolni. Biztosan magával is így táncolt. Az egy nem bűn. S ha nincs se tanúja, se bizonyítéka, s ráfogja, csak úgy, minden ok nélkül, hogy félrelépett, akkor maga kerülhet bajba, mert ez rágalmazás. Pár évet is kaphat érte, Sándor, mert ha egy tisztességes fiatalasszony hírért úgy tönkretesz, hogy az csak szemlesütve járhat az utcán, azt a törvény szigorúan bünteli. S mikor gyanút fogott, mit csinált? Megverte?

Tandari megint fészkelődni kezdett, már bánta, hogy eljött a prókatorhoz,

— Móg.
— Sokszor?
— Hát, öleg sokszor. A végén már naponta.
— De minden kézzelfogható ok nélkül?
— Nem tőhetők rúla, gyanakodtam. Ha felöltözött szépen, pedig azt mondta, hogy a kedvemért tősz, mégse hittem neki, aztán újra elvertem.

Kelemen néha már majdnem elnevette magát, de meg kellett őriznie a tekintélyét.

— De maga azt is mondta, hogy nemrég megjelent az asszony testvérbátyja egy molnárlegény barátjával, s elvitték ennek a Veronának a holmiját. Maga úgy mondja, hogy erőszakos, Persze, ez magánlaksértés, s ezzel már lehet kezdeni valamit.

(Folytatjuk.)

gyafogszerrel ment el az ügyvéd Nádor utcai irodájába, s illedelmesen előadta, hogy mi járban van, az elegáns fellépésű, disztigvált modorú férfi úgy bólogatott, mint aki mindezt most hallja először. Ez különben hozzátartozott az ügyvédi gyakorlathoz, de neki valóban meg kellett játszania a tájékozatlant, hogy a neki kereskedett ember gálástalanul öntse ki a szívét, ne feszélyezze a tudat, hogy az ügyvédet más már esetleg más irányban befolyásolta.

— Hát igen — figyelte elgondolkodva a rossz hírű férjet, aki egyáltalán nem tett rá rossz benyomást, de azért alig különbözött azoktól a jóváágás betyároktól, akik Ráday idejében százezreket töltöttek meg a vár kazamatáit. Annak idején ő maga is megdöbben, hogy az elfogott, dőlceg, jó képű, s nyilván jobb sorsra méltó legény egy kis szutyongatás, vállalat után beismerte, hogy már két embert agyonvert. A külseje ezt semmiképpen sem árulta el. Hát ilyen volt ez a Tandari is. Csinos, szemrevaló férfi, de lehet, hogy csak azért nem nyilvánított haramia, mert Ráday ezt a létformát könyörtelenül bár, de kiirtotta.

— Mit tőhetők, ügyvéd úr? — kérdezte alázatosan Tandari, mert nagyon tudott szerény és jólnevelt is lenni.

— Azt majd a végén mondom meg, kedves Sándor. — Szokása volt, hogy az ilyen egyszerű fiatalembereket a keresztnevükön szólította meg. S ez hatott is mindig, egyszerűen jobban bíztak benne, s még fölőselegesen is közlékenyebbek lettek. — Mert azt is tudnom kell, hogy az asszony miért szökött meg?

Sándor sokáig tekergette a fejét, nehéz volt erre válaszolni.

— Kérem, ügyvéd úr, már mögkövetőm a szóért, kurvásan viselkedett — bökte ki végre.